

under Nr. 123, og som er indkommet fra Udvalget for Sænkningen af Vandet i Arresøkanalen. Arresøen er jo Danmarks største Indsø, den er paa ikke mindre end 7,364 Tdr. Land, og der er det mærkelige ved den Sø, at det er den eneste danske Indsø, som stiger og derved tiltager i Omfang. Den har i sin Tid været en Vig af Kattegattet og har haft sit Udløb der ud til, men saa kom Sandflugten og stoppede Udløbet. I 1720 blev Kanalen gravet gennem Sandbankerne ved Frederiksværk ud til Isefjorden. Men der var noget galt ved denne Kanal. Hvori det ligger, vides ikke og har ikke kunnet oplyses, derfor er det, man nu forlanger Hjælp til at faa undersøgt, hvorved det er, at disse Forhold fremkomme.

De kunne i Aar holde et Slags sørgeligt Jubilæum deroppe, idet det er 100 Aar siden, der først kom Klarhed frem over, at Vandet steg. Der blev sat Flodmærker i Kanalen, som førte Vandet ud, men i 1830, da der igen kom store Klager, kunde de ikke finde de afsatte Mærker. Siden den Tid er der Aar for Aar kommet Klager over, at Beboerne led under Vandet fra Arresø, som gik ind over deres Jorder, Moser og Enge og ødelagde selv Pløjjorden. Det er saaledes, at Folk deroppe, som kunne huske et halvt Hundrede Aar tilbage, kunne sige: Der og der pløjede vi i min Ungdom, nu er Jorden forsvunden under Vand. Store Sten, der dannede Mærker i Søen, ere ogsaa under Vand nu, selv naar Vandstanden er lavest i den allertørreste Tid om Sommeren. I det hele ere Forholdene, som jeg siger, næsten rent ud sagt fortvivlede, fordi Beboerne ikke kunne faa tilbørlig Nytte af deres Enge. Der er mange store Moser rundt omkring Søen, men det er fast umuligt at bjærge Tørven. For det første kunne de ikke faa den for Vand, saa de først kunne komme til at skære den hen i Juli, og naar de endelig faa begyndt, maa de slæbe den op paa Agrene, og paa det sene Tidspunkt have de Vanskelighed ved at faa den tør. Det har vist sig, at mange af Beboerne, der have store Tørvemoser deroppe, ikke have faaet tilbørlig Gavn af dem, fordi Vandet har staaet hen over dem. Høet paa Engene bliver ved, at Vandet kommer saa højt op paa Jorden, fuldt af Vandplanter, saa det næsten ingen Værdi har, og det bliver surt og daarligt. Halmen, der kommer ude paa det yderste Pløjeland, er saa daarlig, den er svovlet, saa den duer kun til Strøelse. Ungkvæget, som gaar paa disse sure Enge, lider meget

af Stivsyge og anden Sygdom, som deraf følger. Nogle af Beboerne have prøvet paa at have Møller og Pumper til at male Vandet ud med, men det har ikke rigtig kunnet lykkes. Kommer der en Regnperiode, stiger Vandet igen, og Dæmningen synker, og saa kunne de begynde forfra, hvis de have Mod dertil.

Der har været Tale om, at man vilde lede Vandet en anden Vej, ikke fra selve Søen, det kunde der ikke være Tale om, men fra Engene, det er ogsaa det, der nu skulde undersøges ved denne Lejlighed, om det kunde lade sig gøre ved at grave en Kanal ud til Hagelse Aa. Derved vilde man kunne standse Tilløbet til Aaen for en stor Del, men om det vilde hjælpe, det er det, der skal undersøges, og da det koster mange Penge, forlange de nu Hjælp til det, og jeg mener ogsaa, at Staten har en Forpligtelse til at hjælpe dem, thi Søen er jo Statens Ejendom, og Staten vilde ogsaa tjene derved, thi der er temmelig stort Rørskær i Arresøen; men det vilde blive meget større, om Vandstanden ikke var saa høj, det vilde brede sig ud i Søen og kunde være til større Indtægt. Men Staten ejer jo Søen deroppe, og derved, at Søen i Virkeligheden paa en vis Maade vælter sig ind paa Beboerne, som den gør, finder jeg ogsaa, at der er nogen Grund til, at Staten tog sig af det. Jeg skal derfor tillade mig paa det varmeste at anbefale dette Andragende og bede den højtærede Landbrugsminister om at se paa det med venlige Tanker og tage sig af det.

Jessen: Det er i Anledning af Andragenderne om Understøttelse til Landbrugsskolerne Ladelund og Dalum, at jeg ønsker at sige et Par Ord. Af det, der særlig kan hjælpe det danske Landbrug saa godt, som det har været Tilfældet, til at modstaa det økonomiske Tryk, hvorunder det har lidt i mange Aar, og desværre lider under endnu den Dag i Dag, vil jeg blandt andet særlig nævne Mejeridriftens store Udvikling. Mens det tidligere i de gode Landbrug ikke var saa nødvendigt at samle sin Kraft paa et enkelt eller enkelte Punkter, men saa godt som alt, hvad Landbrugerne foretog sig, lykkedes, enten det var Rovdrift eller intensiv Drift, saa stiller Sagen sig jo helt anderledes nu. Men da Forholdene forandre sig for Landbruget, gik det op for os Bønder, at hvis vi skulde modstaa det økonomiske Tryk, som hvilede paa os, maatte vi anspænde al vor Kraft paa at begrænse os, og der blev da oprettet de